

Dyslexieprotocol Laurens Lyceum

versie januari 2023

Op het Laurens Lyceum is aandacht voor dyslectische leerlingen. Als zij in het bezit zijn van een officiële dyslexieverklaring krijgen zij door middel van een aantal faciliteiten extra ondersteuning. Onze missie is de leerlingen in staat te stellen een diploma te halen op hun eigen cognitieve niveau, ondanks de belemmeringen die ze ondervinden door hun dyslexie.

BASISFACILITEITEN

Onderstaande faciliteiten gelden voor elke dyslectische leerling:

- 20% extra tijd of 20% minder opgaven;
- Gebruik van TextAid;
- extra instructie tijdens of buiten de les;
- dyslectische leerlingen krijgen als eerste hun opgaven bij toetsen;
- de docent zorgt voor een variatie in toetsvormen (schriftelijk, mondeling, presentatie, werkstuk etc.)

De vakdocent

De vakdocent is de eerst aangewezen om dyslectici extra aandacht te geven en ondersteuning te bieden binnen én buiten de vakles. Hiervoor zijn de vak-SWT's op het Laurens uiterst geschikt. De vakdocent begeleidt de leerling extra op sociaal-emotioneel gebied en pedagogisch-didactisch. Zoals bijvoorbeeld:

- de docent bespreekt met de leerling op welke manier hij rekening kan houden met zijn problemen;
- de docent bespreekt met de leerling welke (extra) faciliteiten de leerling nodig denkt te hebben voor zijn vak;
- de docent past het tempo van de instructie aan de leerling aan. Gaat tussendoor geregeld na of de leerling de instructie begrijpt door hem na te laten vertellen wat uitgelegd is;
- de docent laat de leerling in de les werken met de Lex-app en Google lens-app.

De remedial teacher en dyslexiecoach

Het Laurens Lyceum beschikt over een remedial teacher, Carolien Boogaard. Zij is opgeleid als dyslexiecoach. Leerlingen die gebruik willen maken van extra ondersteuning op het gebied van dyslexie, zullen altijd eerst naar Carolien verwezen worden. Hieronder enkele voorbeelden van de extra ondersteuning:

- begeleiding op het gebied van studievoordigheden en/of het verbeteren van de functionele lees- en spellingvaardigheid;
- bijeenkomsten op het gebied van psycho-educatie;
- het voeren van coachingsgesprekken;
- het adviseren over compenserende hulpmiddelen en leerlingen leren omgaan met verschillende ondersteunende software en handige apps;
- het inzetten op compenserende vaardigheden van de leerling, zodat de leerling minder last heeft van de dyslexie;
- het opkomen voor de belangen van de leerling.

Aangepaste beoordeling toetsen

Op het Laurens Lyceum wordt er bij de beoordeling van toetsen en/of opdrachten rekening gehouden met dyslectici. Hieronder een overzicht van de aanpassingen bij de moderne vreemde talen en Nederlands. Alle onderbouwleerlingen met dyslexie hebben recht op deze aanpassingen als de school beschikt over een officiële dyslexieverklaring.

KLAS 1	Nederlands
	<ul style="list-style-type: none"> • Het gebruik van spellingcontrole is toegestaan (spellingstoets uitgezonderd); • Het gebruik van een grammaticakaart is toegestaan bij schrijfopdrachten; • Bij toetsen wordt een maximale aftrek gehanteerd van 0,5 punt (0,1 per fout) op het cijfer voor formulering en/of spelling.
	Engels
	<ul style="list-style-type: none"> • Als een woord fonetisch wordt geschreven telt het niet als fout; • Fouten in het geval van dubbele (medeklinkers en letterverdraaiingen worden niet meegerekend); • Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt gelden bovenstaande regels niet; • Ook moet gelet worden op grammaticale uitgangen zoals -ed en onregelmatige werkwoorden.

	<p>Frans</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hoofdletters, accenten, leestekens en vraagtekens worden niet als fout geteld; ● Omgedraaide klinkers en/of woorden fonetisch schrijven worden niet fout gerekend; ● Bij schrijfproducten is het gebruik van een grammaticakaart toegestaan.
<p>KLAS 2</p>	<p>Nederlands</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Het gebruik van spellingcontrole is toegestaan (spellingstoets uitgezonderd); ● Het gebruik van een grammaticakaart is toegestaan bij schrijfopdrachten; ● Bij toetsen wordt een maximale aftrek gehanteerd van 0,5 punt (0,1 per fout) op het cijfer voor formulering en/of spelling.
	<p>Engels</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Als een woord fonetisch wordt geschreven telt het niet als fout; ● Fouten in geval van dubbele (medeklinkers en letterverdraaiingen worden niet meegerekend; ● Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt gelden bovenstaande regels niet; ● Ook moet gelet worden op grammaticale uitgangen zoals -ed en onregelmatige werkwoorden.
	<p>Frans</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hoofdletters, accenten, leestekens en vraagtekens worden niet als fout geteld; ● Omgedraaide klinkers en/of woorden fonetisch schrijven worden niet fout gerekend; ● Bij schrijfproducten is het gebruik van een grammaticakaart toegestaan.

	<p>Duits</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Spelfouten worden niet meegerekend; ● Als een woord fonetisch wordt geschreven telt het niet als fout; ● Fouten in lidwoorden en hoofdlettergebruik worden niet fout geteld; ● Fouten in werkwoordvervoeging tellen 0,5; ● Fouten in geval van dubbele (medeklinkers en letterverdraaiingen worden niet meegerekend; ● Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt gelden bovenstaande regels niet; ● Fouten in de naamvallen worden ¼ fout gerekend; ● Gebruik van een grammatica- of werkwoordregelkaart is toegestaan bij schrijfoopdrachten.
--	---

<p>KLAS 3</p>	<p>Nederlands</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Het gebruik van spellingcontrole is toegestaan (spellingstoets uitgezonderd); ● Het gebruik van een grammaticakaart is toegestaan bij schrijfoopdrachten; ● Bij toetsen wordt een maximale aftrek gehanteerd van 0,5 punt (0,1 per fout) op het cijfer voor formulering en/of spelling.
	<p>Engels</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Als een woord fonetisch wordt geschreven telt het niet als fout; ● Fouten in geval van dubbele (medeklinkers en letterverdraaiingen worden niet meegerekend; ● Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt gelden bovenstaande regels niet;

	<ul style="list-style-type: none"> • Ook moet gelet worden op grammaticale uitgangen zoals -ed en onregelmatige werkwoorden.
	<p>Frans</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdletters, accenten, leestekens en vraagtekens worden niet als fout geteld; • Omgedraaide klinkers en/of woorden fonetisch schrijven worden niet fout gerekend; • Bij schrijfproducten is het gebruik van een grammaticakaart toegestaan.
	<p>Duits</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spelfouten worden niet meegerekend; • Als een woord fonetisch wordt geschreven telt het niet als fout; • Fouten in hoofdlettergebruik worden niet fout geteld; • Fouten in geval van dubbele (medeklinkers en letterverdraaiingen worden niet meegerekend; • Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt gelden bovenstaande regels niet; • Fouten in de naamvallen worden ¼ fout gerekend; • Gebruik van een grammatica- of werkwoordregelkaart is toegestaan bij schrijfopdrachten.

EXTRA FACILITEITEN

Compensatiemaatregelen

Wanneer de leerling ondanks de aangepaste beoordeling en extra steun van de vakdocent en/of dyslexiecoach nog steeds onvoldoendes blijft scoren na goede inzet, komen de onderstaande compensatiemaatregelen in beeld.

De leerling dient hiervoor officieel aanvraag te doen bij de dyslexiecoach via het aanvraagformulier. De dyslexiecoach gaat met de leerling en eventueel ouders/verzorgers in gesprek om duidelijk te krijgen bij welke aanpassingen de leerling baat heeft. De dyslexieverklaring wordt hierin altijd meegenomen. Vakdocenten worden, na goedkeuring van

de ondersteuningscoördinator, op de hoogte gesteld en het aanvraagformulier wordt in Magister aan de desbetreffende leerling gekoppeld.

De leerling heeft echter te allen tijde de volgende verplichtingen:

- De leerling moet de aanpassingen via het formulier aanvragen;
- De leerling bezoekt minstens één keer per week een vak-SWT's voor het betreffende vak of de betreffende vakken;
- De leerling volgt minstens één keer per week RT;
- De leerling weet hoe TextAid werkt;
- De leerling is medeverantwoordelijk voor het maken van afspraken met docenten.

Mogelijk compenserende faciliteiten

- PowerPoints of (bord)aantekeningen van de docent;
- Mondeling toetsen;
- Toetsstof in delen;
- Gebruik van grammatica- of regelkaart;
- Eén taaltoets per dag, anders ander moment;
- Spellingcontrole;
- Extra cijfer om gemiddelde op te halen;
- Extra tijd bij werkstukken.

Aangepast programma bij Frans en/of Duits

Bij een aangepast programma spreek je eigenlijk van een gedeeltelijke dispensatie, omdat de leerling (een deel van) het vak niet volgt. Dit aangepaste programma is het laatste redmiddel wat betreft begeleiding en faciliteiten.

Er moet in een eerder stadium altijd ingezet zijn op compenserende maatregelen alvorens overgeschakeld kan worden op een aangepast programma. Bovendien kan een leerling pas in aanmerking komen voor dit aangepaste programma na een half jaar les gevolgd te hebben..

Mocht de leerling in aanmerking komen voor het aangepaste programma, dan moet daarna altijd rekening gehouden worden met de doorstroommogelijkheden van de leerling. De beslissing of een leerling het aangepaste programma aangeboden krijgt, wordt altijd zorgvuldig afgewogen en onderbouwd door de dyslexiecoach in samenspraak met de ondersteuningscoördinator, de orthopedagoog en de teamleider. Het werk van de leerling wordt beoordeeld met een cijfer: 4, 6 of 8.

Een aangepast programma wordt alleen gehonoreerd als blijkt dat:

- de leerling onvoldoendes blijft scoren ondanks aantoonbare inspanning van de leerling;
- de leerling onevenredig veel tijd kwijt is aan het behalen van deze onvoldoende prestaties voor het vak of de vakken;
- de ondersteuning bij RT niet het gewenste effect heeft gehad;
- de leerling didactisch resistent* is en de problemen hardnekkig zijn.

* Wanneer extra, intensieve didactische maatregelen van de vakdocent en extra ondersteuning van de remedial teacher niet leiden tot een verbetering van de lees- en spelvaardigheid dan wordt er gesproken van hardnekkigheid. Dit wordt ook wel didactische resistentie genoemd.

De invulling van het aangepaste programma is de verantwoordelijkheid van de vakdocent en gebeurt altijd in samenspraak met de leerling en de dyslexiecoach.

Bij een aangepast programma geldt het volgende:

- De leerling doet niet mee met de reguliere toetsen, maar wordt op alternatieve wijze beoordeeld;
- De leerling volgt de helft van de lessen Frans en/of Duits;
- De leerling werkt in de vrijgekomen tijd aan de kernvakken Nederlands en Engels op de gang / in de klas;
- De leerling volgt één keer per week vak-SWT Nederlands of Engels;
- De leerling volgt één keer per week RT voor Nederlands en Engels;
- De leerling wordt volgens de reguliere overgangsnormen bevorderd;
- Het is de leerling niet toegestaan een profiel te kiezen met het vak Frans of Duits.

Invulling aangepast programma

De leerling weet via een planner exact wat er van hem / haar /hun verwacht wordt en wat de doelen zijn die behaald moeten worden. De gemaakte afspraken met de vakdocent zijn in Magister terug te lezen.

Enkele voorbeelden van aangepaste opdrachten

- een werkstuk of vakopdracht over een cultureel of geschiedkundig thema;
- een luister-, spreek- of leesdossier;
- een onderzoek;
- een leesboek met verwerkingsopdracht;
- een presentatie in de klas of voor de docent.